

v prah stolčenega živega apna in fino semletega žvepla. Če toča trte poškoduje, naj se ranjene trte, da se obvarujejo raznih bolezni, kakor peronospore, bele gnilobe grozja (Charrinia diplodiella), sive plesni (Botrytis cinerea) itd., takoj po tej negzidi prav močno poškropo z bakrenogalično-apneno 2% raztopino, za tem pa opravi tudi zarod z zmesjo obstoječo iz v prah stolčenega živega apna in fino semletega žvepla. Bolje je, če se vzame mesto navadnega, galično žveplo. Zoper plesen, katera začne že v mesecu juliju napadati trte liste in poganske, se priporoča uporabiti za škropiljenje: 1/2 do 1% raztopino apnenega bisulfta, ali pa naj se oprase z zmesjo, obstoječo iz natronovega bisulfta (20%) in krede (80%). Če se opazi na trtah bledica in gnitje korenin, naj se ukrene ono, kar se je priporočalo v preteklem mesecu.

Zatira naj se prav pridno metuljčke grozdnega molja II. rodu ali takozvane kiseljake, ki se začnejo prikazovati že meseca julija. Zatira naj se te škodljivice po novem preteklega meseca. Da se prepreči samicam tega škodljivca poklanjanje jajčec na grozdje, je dobro, če se ga opravi z žvepleno moko, kateri se je primešalo pet odstotkov v prah semlete naftaline.

Da se po končajo rilčkarjeve ličinke in ogerci, kateri glodajo trte korenine in sicer včasih tako, da marsikatera trta usahne, naj se vbrizga v tla ogljenčev žveplo. Na vsak kvadratni meter naj se vbrizga po 20 do 30 gramov te tekočine v globocini 15 cm.

Naj se pridno pobira črivo sadje in ga opari z vrelo vodo, ter da na to preščem. Tudi rožičkate čeplice naj se pridno obirajo z dreva in pobirajo po teh, da se prepreči nadaljnjo razširjanje glivice Exoascus pruni, ki provzroča to bolezen.

Da se prepreči razvoj raznih glijčnih bolezni na sadnem drevu, naj se poškropi, če le čas dopušča, posebno hruske v jablane, še enkrat z bakrenogalično-apneno. Če so se breske radi neke vrste rije ogolile (lisje, ki je bilo napadeno od nje, je kakor bi bilo prestreljeno z drobnimi svinčenkami), kar povzroča glivica Clasterosporium carpophilum, naj se odpadlo listje skrbno prebrze in seže.

Pregledajo naj se na debla razstavljeni nagrbanci, ki so bili nastavljeni zato, da se poskrijevanje razen škodljivih mrčes, in če se opazi v njih razne škodljivce, naj se jih pokonča in pasove zopet dene na mestu. Nadaljuje naj se s pokončevanjem raznih škodljivcev, zatirajo naj se gosečišča gnezda itd., in sicer po načinu priporočenem v pretečenem mesecu, a obenem naj se pokončava tudi razna zalega, ki bi se jo opazilo po deblih, vejah in listju sadnega dreva.

V tekemo mesecu dozori pretečen večina žitnih rastlin, zato se ni treba več ukvarjati z njimi, umestno pa bi bilo, ko bi postali oni, ki so zapazili na svojem žitu kakšno bolezen, nekoliko takih napadenih rastlin v preiskavo kakemu preiskovalnemu zavodu, kateri bi jih na to poučil, kako imajo postopati, da obvaruje svoje žito v bodoče pred ono boleznijo. Posebno pozornost je treba obrniti na žitno ogorčico (Tylenthus scadens) in na rožčastov ali vranji kljun, kateri sledno provzroča glivica Claviceps purpurea. Rženi rožčki so nevarni za ljudi in živilo, če so primesani rženi moki, zato je treba tako rž, ko se jo je omatalio, dobro očistiti teh rožčkov. Še bolje je, če se takšno bolno klasje pri žetvi sproti oddira.

Kakor hitro se je žito poželo, naj se strnišče čimprej globoko preorje, kajti z globokim oranjem se pokonča mnogo raznovrstnih žitnih škodljivcev.

Pozor na predencu po travnikih in deteljščih, prav tako tudi na deteljnega pojavnika. Te zajedalke naj se pokončajo po načinu, nasvetovanem v pretečenem mesecu. Pazi naj tudi se na rumenkaste pege po deteljščih ali višjeklasto plesen deteljni korenin, katero provzroča glivica Rhizoctonia violacea. Kjer se zapazi takšne pege, naj se napadena detelja izruje in sicer izpuli naj se najmanj še en meter na široko tudi zdrava detelja krogločnega tega madeža. Vsa izruta detelja naj se na isti mestu seže, a prostor na katerem je rastla, naj se prekoplije meter globoko. Pri prekopavanju naj se deteljne korenine skrbno poščejte, denejo na kup in sežejo. Pri prekopavanju naj se pomeša med zemljo prah apna (1 del apnene prahu na tri enake dele zemlje) in naj se to potem prav dobro polije z vodo.

Ako se je prikazala na krompirju peronospora, potem se priporoča poškropiti srednje in prav pozno zoreči krompir z bakrenogalično-apneno raztopino. S to raztopino se obvarujejo tudi paradižniki peronospore. — Kdor opazi znake kakšne bolezni na krompirju, naj pošije nekoliko sumljivih rastlin kmet-kemičnemu poskuševališču v Gradcu, da ugotovi ali je na teh res kakšna nevarna bolezen. Nadaljuje naj se s pokončevanjem spargerjevega hroščka na oni načini, ki je bil opisan v pretečenem mesecu. Zeljnaticice, kakor zelje, kapus in kolere, napadene od gnilobe, naj se čimprej odstranijo z mest, na katerih rastajo in naj se oprapre vrelo vodo. Zalega ali jajčeca kapusovega belina, ki se nahajajo na spodnji strani zeljnatic, naj se zmastijo, in če so se jajčeca že izvalila in je teh goseci mnogo, naj se poškropi rastline s 1/2 odstotno raztopino denrina ali pa z emulzijo tobačnega izvlečka in mazavega mila.

Sročnice, bučnice in okičevalne rastline, napadene od plesni, naj se oprasijo z žvepleno moko ali pa z raztopino žvepljenih jetr (0,4 odstotno). Fizol, napaden po pegavosti (kocah) — glivice Colletotrichum Lindenothianum, naj se požanje in uniči, ali če se že noče to storiti, naj se semeta takega fitola ne uporabi v bodoče za sajenje. Če je jagode (smukvice) napadla rja, naj se zakotni poganki odščipijo in prav tako tudi starejši listi, ostalo zdravo listje naj se pa poškropi z bakreno galično-apneno raztopino.

Ako je napadla neobrezane murve rija (glivica Septogleum mori), bolezen, katera se prikazuje posebno letos v večji meri, naj se osmujejo ali pa obrežo, če se jih noče poškropiti z bakrenogalično-apneno raztopino. S takim ravnanjem se prepreči pojav te bolezni v bodočem letu.

Izpred sodišča.

„Slov. Gospodar“ obsojen. Slov. Narod piše: Kakor znano, je tožil lani g. Fr. Roblek, veleposestnik v Žalcu, odgovornega urednika „Slovenskega Gospodarja“ Fr. Žebota pred porotnim sodiščem zaradi žaljenja časti, ker je očital v svojem listu g. Roblek, da je na meji med svojim in župnijskim gozdom na Zg. Ponikvi v župnikovi odstotnosti pred 15. leti postaviti mejnike samostano v svoj prid. Porotno sodišče je Žebota oprostilo s tem, da je zanimalo glavno vprašanje, ker je bilo mnenja, da inkriminirana očitanja niso žaljiva. Protiv tej razsodbi je vložil g. Roblek po dr. Kodermannu v Mariboru ničnostno pritožbo na kasacijsko sodišče, ki je pritožbo ugordilo in razsodbo porotnega sodišča razveljavilo. Vsled cesarske odredbe, s katero so se začasno odpravila porotna sodišča, se je imelo sedaj baviti s stvarjo okrožno kot izjemno sodišče v Mariboru. Tu je zastopal g. Roblek namesto v vojaško službo poklicnega dr. Kodermannu dr. Kalan iz Celja. Obtoženec je izjavil, da dokaza resnice ne more izvesti in se je zagovarjal, da članka ni čital, da je torej zakrivil samo prestopok zanemarjenja dolžne paznosti. Sodišče pa je smatralo za dokazano, da je obtoženi urednik vsebino članka poznal, predno ga je dal v tisk, in je obozdrojil. Fr. Žebot a zaradi pregreška zoper varnost časti v denarnem globo 300 krov oziroma v 30 dnevni zapor, v povrnitev stroškov in da ima objaviti sodbo na lastne stroške tekom 8 dni po pravomočnosti na prvi strani „Slov. Gospodarja“. Protiv tej razsodbi je vložil Fr. Žebot ničnostno pritožbo na kasacijsko sodišče, ki je pa to pritožbo zavrglo. S tem je postala razsodba okrožnega sodišča pravomočna in ta zadeva s tem končana.

Razno.

Malborget in Predil sta dve trdnjavi, ki ste v sedanji vojni proti Italiji prav velikega pomena. Tudi leta 1809 so bili tukaj med Avstrijo in Francozi veliki boji in sta tukaj junaškim braniteljem postavljena spomenika. Trdnjava Malborget je zgradol in do svoje smrti branil naši ženjski hauptmann Hensel. Prvi napad Francozov je bil 15. maja 1809. Francozi so imeli velike izgube in so bili odbiti. Drugi dan so Francozi svoj napad ponovili. Obramba je bila velikanska in silne so bile izgube napadalcev. Šele 17. maja so Francozi Malborget zavzeli. Trdnjava je branilo le 290 naših vojakov. Francozov pa je padlo 1.300 mož. Tudi branitelji Predila se navzlic vsem pozivom niso vdali. Kakih 6000 Francozov je napravilo naškock na Predil in imeli so velikanske izgube, predno so prišli do lesene trdnjavice. Francozi so metali goreče vence iz smole na utrdbe. Nasatal je ogenj in plamen se je že bližal shrambi smodnika. Tedaj pa je hauptmann Hermann na čelu male svoje posadke s sablj skočil na Francoze, da bi si napravil pot. A on in večina njegovih junaških vojakov so padli v boju. To je bilo pred več kot 100 leti. Ali izdajalski Lahi naj bodejo prepričani, da živi južni duh očetov še vedno v dušah našega ljudstva.

Iz Gorice pišejo graški „Tagesposti“: Noč in dan križarijo italijanski letalci po zraku in mečejo bombe na vojaška poslopja, na kolodvore in na plinarno. Plinarno je zadelo pač neka bomba, ali eksplozija se ni zgodila.

Cena sladkorja. Poroča se, da so vladna pogajanja s sladkornimi fabrikanti imela v toliko uspeh, da bodo tovarnari odnehati od svoje zahteve za zvišanje cen. Najbrž bo že začetkom avgusta meseca določena cena sladkorja na eno krono za kilogram.

Otroci požigalci. V gospodarskem poslopu posestnice Katarine Krassnitzer v Oberdorfu nastal je ogenj, ki je uničil poslopje z vsem orožjem in zalogo krme. Požar je zanetila 5-letna vžitkarjeva hčerka Nežika Kling s p i e-

g e l, ki se je z užigalicami igrala in je mrvo zažgal.

Požar. V Kumitzu pri Beljaku pogorelo je gospodarsko poslopje in hiša posestnika Pavla Sagarin. Živino so rešili. Le par svinj je zgorelo.

Nezgoda. V Wietingu prišel je 15-letni Primoz Grienčnik z roko v mašino za rezanje krme. Odrezalo mu je vseh 5 prstov.

Deček ustreljen. Sin posestnika Monk v Fettengupfu skril je v mrvi vojaško puško. 17-letni sin posestnika je to puško našel in se z njo igral. Nakrat se je puška sprožila in krogla je zadelo 10-letnega Maksa Landler v prsa, da se je takoj mrtev na tla zgrudil.

Pod orožje poklicani črnovojniški letniki 1878 do včetve 1886. Prvotni vpoklic teh letnikov se je za en mesec zavlekel. Glasom uradne razglasitve morajo črnovojniški letniki priti pod orožje k svojim nadomestnim okrajinom po veljništvo, ki so itak na legitimaciji označeni, v pondeljek dne 16. avgusta 1915.

Nove določbe za poštni promet na južnem Štajerskem.

Vse zasebne poštné pošiljatve iz krajev in v kraje političnih okrajev Celje, Konjice, Maribor, Ptuj, Brežice in Slov. Gradec, torej tudi iz in v mesta Ptuj, Maribor in Celje podvrženi so v ojaški cenzuri. V to svrhu ustanovilo se je 8. t. m. v Mariboru, Celju in Ptaju vojaška cenzurna mesta. Na vseh v teh okrajih k poštni razpošiljatvi odpolnili zasebnih korespondenc (pism in dopisnicah) označiti je natančno ime in priimek ter stanovanje odpošiljatelja. Kjer se tege ne storii, se dotična pisma ne odpošlje. Naznanih o predmetih vojaške nature, čeprav navidezno neškodljivih, kakor n. p. o dohodu ali odhodu oficirjev, dohoda vojaštva itd. so najstropoje preposedana. Vsa zasebna denarna pisma oddati se morajo odprtia in ne smejo vsebovati nobenih pismenih naznanih. Na odrezkih poštnih nakaznic ne sme biti nobenih pismenih naznanih. Zasebni poštni paketom — v kolikor so sploh dopuščeni — se ne sme dodati nobenih pismenih naznanih. Prestopki teh določb se kaznujejo. Tudi smejo uradniki zavoj pred stranko odpreti in zopet zapreti pustiti.

Za potovanje v Maribor. Vse osebe, ki se peljajo iz Maribora na katerokoli stran, naj vzemajo seboj dokument, iz katerega je njih bivanje v Mariboru razvidno, ker drugače bi se jih pri vrtniti ne pustilo v mesto. Za vse vožnje proti jugu ali na Koroško treba je dovoljenje od glavarstva.

Policjski pes, čisto pleme, Dobermann-pinc, z dokazilom potomstvu, črno-rujav, takoj za dresirati, 10 mesecov star, se proda. Vprašanja na stražnika Fleischacker v Ptaju.

Pomagajte pri žetvi! Dekleta iz dežele, ki ste navajena iz mladosti z delom na kmetij pa začasno doma niste bila potrebna in ste našla v mestu dela in zaslužka, vrnite se sedaj domu, kjer je nujno potrebno Vaše sodelovanje in Vaša pomoč! Bog je blagoslovil domača žitna polja, raz katerih je treba sedaj pravčasno pospraviti snopje, da se obvaruje vse ljudstvo lakote. Vaši očetje, Vaši bratje stojijo v boju, da varujejo domovino, domačo hišo, rojstno grudo pred krvolčnim sovražnikom! Njih dlan se doma težko pogreša. Vaša dolžnost je sedaj, pomagati le redko doma zaostalim pri tako važnem žetvenem delu! Ne zapustite jih! Na ta način sopomagate, pridobiti zmago čez naše sovražnike! Domovina in narod bo Vam hvaležna, in Bog bo blagoslovil Vaše delo. Otroci iz dežele, vrnite se domu in pomagajte doma pri žetvi! Predsedništvo c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Grof E. D. Attems. Hrvatski roparji. Iz Brežic se poroča: Dne 27. junija umrl je v okolici vžitkar Putrik na posledicah rane, ki jo je pridobil pri nekem napadu hrvatskih vložilcev. Dne 10. junija t. l. namreč vzlili so po noči roparji iz Hrvatske v hišo posestnika Putrika. Ko se jim je Martin Putnik nasproti postavil, so ga z večimi udarci na glavo na tla pobili; tudi njegovo ženo so iz hiše vlekli in hudo pretepavali. Roparji pokradli so več sto krov gotovega denarja in mnoga bleke. Dva zložinca imenom Franc Degen in Stefan Bobek so zaprli in sta priznala, da sta člana daleč razširjene roparske bande, ki izvršuje svoje zločine izključno ob Štajersko

